

UCHWAŁA

13 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Dariusz Zawistowski

Protokolant Agnieszka Kuca

na posiedzeniu jawnym 13 czerwca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko A. L.

o zapłatę,

na skutek przedstawienia przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie
postanowieniem z 11 września 2023 r., XV GNC 1997/23,
zagadnienia prawnego:

czy w sprawie zainicjowanej pozwem wniesionym z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 505³⁷ § 2 zd. 1 k.p.c., sąd rozstrzygając o kosztach procesu na żądanie strony zgłoszone zgodnie z art. 505³⁷ § 2 zd. 2 k.p.c. powinien uwzględnić dwie opłaty za czynności pełnomocnika będącego radcą prawnym, tj. odrębnie za czynności podjęte w toku elektronicznego postępowania upominawczego i postępowania rozpoznawczego prowadzonego z wyłączeniem przepisów regulujących to postępowanie odrębne, czy też uwzględnić należy jedynie jedną opłatę?

uchwała:

W sprawie wszczętej powództwem wytoczonym zgodnie z art. 505³⁷ § 2 zdanie pierwsze k.p.c. sąd orzeka o kosztach zastępstwa procesowego z uwzględnieniem jednej opłaty, którą określa według stawek za czynności radcy prawnego lub adwokata, właściwych ze względu na wartość i przedmiot sprawy oraz rodzaj postępowania.

Grzegorz Misiurek

Paweł Grzegorzcyk

Dariusz Zawistowski

UZASADNIENIE

Powódka B. Sp. z o.o. w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego A. L. na jej rzecz kwoty 5359,64 zł z odsetkami, wnosząc jednocześnie o zasądzenie zwrotu kosztów procesu i zastępstwa procesowego według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów poniesionych przez powódkę w elektronicznym postępowaniu upominawczym poprzedzającym niniejsze postępowanie w wysokości 1200 zł, stanowiącej kwotę kosztów zastępstwa procesowego w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w wysokości 1200 zł w razie wydania nakazu zapłaty, a w przypadku stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty lub skutecznego wniesienia sprzeciwu – 1800 zł – stanowiącej kwotę kosztów zastępstwa procesowego w niniejszym postępowaniu. Powódka powołała się w tej materii na uprzednie elektroniczne postępowanie upominawcze, w którym w dniu 14 października 2022 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty, zgodnie z żądaniem powódki. Po dwukrotnym awizowaniu nakazu zapłaty i bezskutecznym wezwaniu powódki do wskazania numeru PESEL pozwanego w celu weryfikacji danych i adresu pozwanego, postanowieniem z dnia 20 stycznia 2023 r. referendarz sądowy uchylił nakaz zapłaty z dnia 14 października 2022 r., umorzył postępowanie na podstawie art. 505³⁴ § 2 k.p.c. i stwierdził, że powódka ponosi koszty procesu związane ze swym udziałem w sprawie.

W dniu 30 maja 2023 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, przyznając powódce koszty procesu w kwocie 1617 zł, w tym 1200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany nie wniósł sprzeciwu od nakazu zapłaty. Zawarte w nakazie zapłaty rozstrzygnięcie co do kosztów procesu zaskarżyła powódka, wskazując, że referendarz sądowy powinien uwzględnić w kwocie kosztów procesu także koszty poniesione w elektronicznym postępowaniu upominawczym, które poprzedzało wytoczenie powództwa. Koszty te powinny obejmować, zdaniem powódki, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1200 zł, a zatem łączne koszty przyznane nakazem zapłaty powinny wynosić 2400 zł, co odpowiada dwukrotności stawki ustalonej zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za

czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1935, dalej – r.o.c.r.p.).

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, rozpoznając skargę na orzeczenie referendarza sądowego, zwrócił uwagę, że w judykaturze wyrażane są odmienne stanowiska co do tego, czy w powstałej sytuacji koszty zastępstwa procesowego powinny obejmować tylko opłatę należną w związku z postępowaniem toczącym się po umorzeniu elektronicznego postępowania upominawczego, czy też sumę opłat należnych w związku z uprzednio prowadzonym elektronicznym postępowaniem upominawczym i postępowaniem następującym po jego umorzeniu.

Sąd Rejonowy wskazał, że wątpliwości te mają źródło w art. 505³⁷ § 2 k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469). W przekonaniu Sądu, za podzieleniem stanowiska powódki przemawia przede wszystkim wykładnia językowa powołanego przepisu, która nie pozwala odmiennie traktować kosztów zastępstwa przez kwalifikowanego pełnomocnika procesowego i kosztów innego rodzaju, przy jednoczesnym uwzględnieniu, że umorzone elektroniczne postępowanie upominawcze i następujące po nim postępowanie rozpoznawcze są odrębnymi sprawami w ujęciu procesowym. Z r.o.c.r.p. wynika tymczasem, że wynagrodzenie pełnomocnika procesowego podlega odrębnemu ustaleniu w każdej sprawie, także wtedy, gdy sprawy te są funkcjonalnie powiązane. Przeciwnie stanowisku powódki przemawiają natomiast, zdaniem Sądu Rejonowego, argumenty aksjologiczne, związane z podmiotową i przedmiotową tożsamością sprawy rozstrzyganej w elektronicznym postępowaniu upominawczym i postępowaniu następującym po jego umorzeniu oraz взгляд na wykładnię historyczną.

Na tym tle Sąd Rejonowy, działając jako sąd drugiej instancji (art. 398²³ § 3 k.p.c.), przedstawił Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne objęte sentencją postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W stanie prawnym poprzedzającym wejście w życie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469, dalej – „ustawa nowelizująca z 2019 r.”) w razie niemożności doręczenia nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z powodu nieznanego miejsca pobytu pozwanego lub niemożności doręczenia nakazu zapłaty w kraju, sąd z urzędu uchylał nakaz zapłaty i przekazywał sprawę do sądu właściwości ogólnej, chyba że powód w wyznaczonym terminie usunął przeszkodę w doręczeniu nakazu (art. 505³⁴ § 1 k.p.c.). Rozwiązanie to było zbieżne z konsekwencjami braku podstaw do wydania nakazu zapłaty i wniesienia sprzeciwu od wydanego nakazu – w obu tych sytuacjach dochodziło do przekazania sprawy przez sąd prowadzący elektroniczne postępowanie upominawcze do sądu ogólnie właściwego, a następnie rozpoznania sprawy przez sąd ogólnie właściwy w postępowaniu będącym kontynuacją postępowania zainicjowanego powództwem wytoczonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym (art. 505³³ § 1 i art. 505³⁴ § 1 w związku z art. 502¹ § 1 i 2 k.p.c. w dawnym brzmieniu), z wyjątkami wynikającymi z wyrażnej bądź dorozumianej woli powoda (art. 505³³ § 3, art. 505³⁴ § 3 i art. 505³⁷ § 1 k.p.c. w dawnym brzmieniu). Rozwiązania te wpisywały się w ogólniejszą regułę, właściwą wszystkim postępowaniom przyspieszonym (sumarycznym), według której niemożność rozstrzygnięcia sprawy w takim postępowaniu w związku z brakiem podstaw do wydania nakazu zapłaty, uchYLENIEM nakazu zapłaty bądź utratą jego mocy, prowadzi do rozstrzygnięcia sprawy w innym, właściwym postępowaniu (art. 486, art. 495 § 1, art. 498 § 2, art. 505 § 1 k.p.c.), przy czym postępowanie to stanowi kontynuację sporu toczącego się pierwotnie w postępowaniu nakazowym, upominawczym, bądź też – elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Model ten nie nasuwał wątpliwości z punktu widzenia orzekania o kosztach procesu. Jeżeli po zakończeniu postępowania summarycznego rozpoznanie sprawy następowało według przepisów ogólnych o procesie bądź we właściwym postępowaniu odrębnym, sąd orzekał o kosztach postępowania na zasadach ogólnych w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Ustalenie wysokości kosztów zastępstwa procesowego następowało z uwzględnieniem właściwych ogólnych stawek (§ 2 r.o.c.r.p., § 2 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1964, dalej – r.o.c.a.”), z pominięciem niższych stawek właściwych dla postępowania nakazowego bądź upominawczego (§ 3 r.o.c.r.p., § 3 r.o.c.a.). Jeśli zatem postępowanie nakazowe, upominawcze lub elektroniczne postępowanie upominawcze miało swój dalszy ciąg, określenie kosztów zastępstwa procesowego nie zakładało sumowania opłat należnych za obie fazy postępowania (sumaryczną i następującą po jej zakończeniu). Następowало natomiast z uwzględnieniem wyższej opłaty należnej za czynności w postępowaniu stanowiącym kontynuację postępowania nakazowego, upominawczego bądź elektronicznego postępowania upominawczego. W przypadku, w którym kontynuacja postępowania według przepisów ogólnych o procesie bądź we właściwym postępowaniu odrębnym wynikała z wniesienia zarzutów albo sprzeciwu, zasada ta wynikała wprost z § 3 ust. 2 r.o.c.r.p. i § 3 ust. 2 r.o.c.a.

Ustawa nowelizująca z 2019 r. wprowadziła wyłom od powołanej reguły, ograniczony jednak tylko do elektronicznego postępowania upominawczego (por. – co do postępowania nakazowego i upominawczego – art. 480¹ § 2 k.p.c.). Jeżeli doręczenie nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym nie jest możliwe z powodów określonych w art. 505³⁴ § 1 i 2 k.p.c., sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty i umarza postępowanie, chyba że powód w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż miesiąc, usunie przeszkodę w doręczeniu nakazu zapłaty (art. 505³⁴ § 1 i 2 k.p.c.). Skutek w postaci umorzenia postępowania przewidziano również w razie braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym i wniesienia sprzeciwu od wydanego już nakazu zapłaty (art. 505³³, art. 505³⁶ k.p.c.).

W uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej z 2019 r. zwrócono uwagę, że wprowadzenie takiego rozwiązania wymaga rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu, jednakże – ze względu na trudność wskazania strony wygrywającej sprawę – najwłaściwsze jest odwołanie się do zasady przyjętej w art. 520 § 1 k.p.c., przewidującej ponoszenie przez każdego z uczestników kosztów związanych ze swoim udziałem w sprawie, z tym że w razie późniejszego wytoczenia powództwa między tymi samymi stronami o to samo roszczenie sąd uwzględniałby koszty

poniesione przez obie strony w elektronicznym postępowaniu upominawczym (druk sejmowy VIII kadencji nr 3137, pkt VI.37). Rozważania te znalazły wyraz w znowelizowanym art. 505³⁷ § 1 k.p.c., zgodnie z którym w przypadku umorzenia elektronicznego postępowania upominawczego każda ze stron ponosi koszty procesu związane ze swym udziałem w sprawie. Jednakże, zgodnie z art. 505³⁷ § 2 k.p.c., w razie wytoczenia powództwa przeciwko pozwanemu w warunkach określonych w tym przepisie, sąd, na żądanie stron, uwzględni koszty poniesione przez nie w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Sposób zredagowania art. 505³⁷ § 1 i 2 *in fine* k.p.c. budzi wątpliwości, trafnie oddane przez Sąd Rejonowy. Z art. 505³⁷ § 1 k.p.c. wynika, że ustawa traktuje umorzone elektroniczne postępowanie upominawcze jako samodzielne postępowanie, którego koszty ponosi każda ze stron we własnym zakresie. Prowadzi to wstępnie do wniosku, że strony ponoszą koszty swoich czynności i czynności sądu podjętych w ich interesie; koszty te nie podlegają zwrotowi ani rozliczeniu i obciążają stronę, która je poniosła, przy czym zgodnie z zasadą akcesoryjności ich dochodzenie w odrębnym postępowaniu należy uznać za niedopuszczalne (por. np. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1982 r., III CZP 9/82, OSNCP 1982, nr 10, poz. 140 i z dnia 20 maja 2011 r., III CZP 16/11, OSNC 2012, nr 1, poz. 3). Brzmienie przepisu nie czyni zarazem dystynkcji w zależności od przyczyny umorzenia elektronicznego postępowania upominawczego, stawiając na równi m.in. sytuacje, w której niemerytoryczne zakończenie elektronicznego postępowania upominawczego jest wynikiem braku podstaw do wydania nakazu zapłaty (art. 505³³ k.p.c.) i w której pozwany zakwestionował wydany nakaz, wnosząc sprzeciw (art. 505³⁶ k.p.c.).

Modyfikacja tego rozwiązania następuje w art. 505³⁷ § 2 k.p.c., według którego sąd, na żądanie stron, uwzględni koszty poniesione w umorzonym elektronicznym postępowaniu upominawczym, jeżeli pozew w sprawie o to samo roszczenie między tymi samymi stronami zostanie wniesiony „w innym postępowaniu” w terminie trzech miesięcy od dnia wydania postanowienia o umorzeniu postępowania. Przepis art. 505³⁷ § 2 zdanie drugie k.p.c. nie dookreśla jednak, w jaki sposób koszty, o których mowa, mają być wzięte pod uwagę przez sąd w postępowaniu następującym po umorzeniu elektronicznego postępowania

upominawczego, ograniczając się do ogólnej formuły, według której sąd koszty te „uwzględnia”. Z uzasadnienia projektu ustawy nowelizującej z 2019 r. nie wynika jednocześnie, aby sposób uwzględnienia kosztów umorzonego elektronicznego postępowania upominawczego był przedmiotem bliższej analizy projektodawców.

Ponadto, mimo kategorycznego brzmienia art. 505³⁷ § 2 zdanie drugie k.p.c., mechaniczne stosowanie tego przepisu – przy założeniu, że uwzględnienie kosztów poniesionych przez strony w elektronicznym postępowaniu upominawczym miałyby polegać – gdy w postępowaniu tym strona była reprezentowana przez adwokata lub radcę prawnego – na zsumowaniu opłat należnych pełnomocnikowi z tytułu prowadzenia sprawy w elektronicznym postępowaniu upominawczym i następującym po nim właściwym postępowaniu, implikuje już *prima vista* wątpliwości systemowe i aksjologiczne. Odrębną sprawą jest to, że koszty poniesione przez strony w elektronicznym postępowaniu upominawczym mają być uwzględnione jedynie w razie wytoczenia kolejnego powództwa, co uwarunkowuje ich rozliczenie, niezależnie od sposobu, w jaki powinno to nastąpić, od decyzji powoda. Przepis ten nie zapewnia natomiast drogi do uwzględnienia kosztów poniesionych w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez pozwanego, jeżeli powód – po umorzeniu elektronicznego postępowania upominawczego na skutek braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, utraty jego mocy bądź uchylenia nakazu zapłaty w związku z niemożnością jego doręczenia – nie zdecyduje się na ponowne wszczęcie postępowania w tej samej sprawie (por. art. 745 § 2 k.p.c.). To samo dotyczy sytuacji, w której powód wprawdzie wytoczy powództwo ponownie w innym postępowaniu, uczyni to jednak po upływie terminu, o którym mowa w art. 505³⁷ § 2 zdanie pierwsze k.p.c. Treść normatywna art. 505³⁷ § 2 zdanie drugie k.p.c. nie ma bowiem samodzielnego charakteru i stanowi rozwinięcie sytuacji określonej w art. 505³⁷ § 2 zdanie pierwsze k.p.c.

Wskazane mankamenty uzasadniają odwołanie się przy interpretacji rozważanej regulacji do racji celowościowych, za czym – w kontekście kosztów postępowania – przemawia dodatkowo spostrzeżenie, że założeniem zmian dokonanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym ustawą nowelizującą z 2019 r. nie było oddziaływanie na ciężar kosztów, którymi może być obciążona strona przegrywająca w związku z faktem, że sprawa najpierw toczyła się w

elektronicznym postępowaniu upominawczym, a po jego umorzeniu powództwo w tej samej sprawie zostało wytoczone ponownie. Ich podłożem była natomiast eliminacja trudności związanych z przekazaniem sprawy z elektronicznego postępowania upominawczego do innego właściwego postępowania po uchyleniu bądź utracie mocy nakazu zapłaty albo w braku podstaw do jego wydania i dostosowywaniem pozwu do wymagań postępowania, w którym sprawa podlegała rozpoznaniu po przejściu przez elektroniczne postępowanie upominawcze (por. druk sejmowy VIII kadencji nr 3137, pkt 37). Zmiana mechanizmu rozliczania kosztów elektronicznego postępowania upominawczego stanowi zatem jedynie uboczny refleks rozważanej nowelizacji.

Wychodząc z tych założeń należało uznać, że w sprawie wszczętej powództwem wytoczonym w warunkach określonych w art. 505³⁷ § 2 zdanie pierwsze k.p.c. sąd orzeka o kosztach zastępstwa procesowego z uwzględnieniem jednej opłaty, którą określa według stawek za czynności radcy prawnego lub adwokata, właściwych ze względu wartość i przedmiot sprawy oraz rodzaj postępowania, w którym sprawa się toczy; na żądanie strony sąd może jednak zwiększyć wynagrodzenie należne pełnomocnikowi, uwzględniając jego nakład pracy i czynności dokonane w uprzednio umorzonym elektronicznym postępowaniu upominawczym (art. 109 § 2 k.p.c.).

Przeciwko sumowaniu opłat z tytułu rozpoznania sprawy w elektronicznym postępowaniu upominawczym i następującym po nim właściwym postępowaniu przemawia funkcjonalna łączność między tymi postępowaniami, wynikająca z art. 505³⁷ § 2 zdanie pierwsze k.p.c. Przepis ten wiąże skutki wytoczenia ponownego powództwa z dniem wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Mimo że w świetle znowelizowanego stanu prawnego postępowanie następujące po uprzednio wszczętym elektronicznym postępowaniu upominawczym nie stanowi jego dalszego ciągu, związanie skutków ponownie wytoczonego powództwa z datą wszczęcia uprzedniego elektronicznego postępowania upominawczego powoduje, że postępowanie wszczęte ponownym powództwem toczy się w warunkach funkcjonalnej kontynuacji pierwotnie wszczętego postępowania. Uznanie za miarodajną do oceny chwili wystąpienia skutków wytoczenia ponownego powództwa daty wniesienia pozwu w

elektronicznym postępowaniu upominawczym sprawia, że umorzenie elektronicznego postępowania upominawczego nabiera w tej sytuacji swobodnego, nieinstanowczego charakteru i nie przekreśla *iunctim* między następującymi po sobie postępowaniami.

W tych okolicznościach nie ma podstaw, aby sytuację, w której właściwe postępowanie toczy się po stwierdzeniu braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, utracie mocy lub uchyleniu nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, traktować odmiennie w aspekcie wysokości kosztów zastępstwa procesowego przypadających kwalifikowanemu pełnomocnikowi w zestawieniu z sytuacją, w której sprawa pierwotnie toczyła się w postępowaniu nakazowym lub upominawczym, a następnie – w związku z brakiem podstaw do wydania nakazu zapłaty, utratą jego mocy lub uchyleniem – jej rozpoznanie jest kontynuowane w postępowaniu toczącym się według przepisów ogólnych lub we właściwym postępowaniu odrębnym (art. 480¹ § 2 k.p.c.). Wszystkie wskazane postępowania są bowiem oparte o wspólny model teoretyczny, zakładający – w razie niemożności definitywnego rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu sumarycznym – jej rozpoznanie w postępowaniu zakładającym pełną kognicję sądu, czy to według ogólnych przepisów o procesie, czy to we właściwym postępowaniu odrębnym. Przyjęta w elektronicznym postępowaniu upominawczym koncepcja dyskontynuacji modelu tego nie przekreśla; została natomiast podyktowana względami pragmatycznymi i technicznymi, a jako taka nie stwarza uzasadnienia dla zasadniczo odmiennego mechanizmu ustalania opłat składających się na koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu toczącym się po uprzednim elektronicznym postępowaniu upominawczym aniżeli w postępowaniu toczącym się po uprzednim postępowaniu nakazowym lub upominawczym.

Na rzecz preferowanej wykładni przemawia ponadto generalna reguła wiążąca wysokość wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego z nakładem pracy i zakresem czynności podjętych przez kwalifikowanego pełnomocnika (art. 109 § 2 zdanie drugie k.p.c.). Sprawa rozstrzygana w elektronicznym postępowaniu upominawczym a następnie – po ponownym wytoczeniu powództwa w warunkach określonych art. 505³⁷ § 2 zdanie pierwsze k.p.c. – ma co do zasady ten sam przedmiot, toteż nakład pracy ponoszony przez pełnomocnika procesowego w razie

ponownego zainicjowania postępowania nie ulega prostemu zwielokrotnieniu, co mogłoby stwarzać podstawę do sumowania opłat należnych za następujące po sobie postępowania.

Pogląd zakładający automatyzm w podwyższaniu wynagrodzenia pełnomocnika o opłatę należną w związku z uprzednio prowadzonym elektronicznym postępowaniem upominawczym prowadziłby ponadto do rozstrzygnięć głęboko nieracjonalnych, a nawet stwarzałby ryzyko systemowych nadużyć, zważywszy, że rozwiązanie przyjęte w art. 505³⁷ § 2 zdanie drugie k.p.c. nie jest powiązane z konkretną przyczyną umorzenia elektronicznego postępowania upominawczego. Jeżeli zaś pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym wniesiono w sprawie, w której *a priori* nie ma podstaw do wydania nakazu zapłaty (np. art. 505²⁸ § 2 pkt 1, art. 505^{29a} k.p.c.), względnie – jak w okolicznościach sprawy, w której przedstawiono zagadnienie prawne – uchylenie nakazu zapłaty jest konieczne z powodu niemożności jego doręczenia w sytuacji określonej w art. 505³⁴ § 1 k.p.c., nie ma racjonalnych podstaw do dodatkowego wynagradzania pełnomocnika i zwiększania obciążenia kosztami pozwanego w postępowaniu następującym po umorzeniu elektronicznego postępowania upominawczego, chociażby powództwo okazało się ostatecznie uzasadnione.

Preferowane stanowisko pozwala uniknąć tych wątpliwości, oddaje wyjątkowy charakter art. 505³⁷ § 2 zdanie drugie k.p.c. jako odstępstwa od zasady akcesoryjności, a jednocześnie nie wyklucza zwiększenia wynagrodzenia pełnomocnika, jeżeli czynności podjęte przezeń w uprzednio toczącym się elektronicznym postępowaniu upominawczym to uzasadniają, z uwzględnieniem ich celowości i nakładu pracy. Odmowa zwiększenia tych kosztów przez sąd nie przekreśla zarazem sensu art. 505³⁷ § 2 zdanie drugie k.p.c., mając na względzie z jednej strony, że przepis ten nie precyzuje, w jaki sposób sąd powinien uwzględnić koszty „poniesione” w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w szczególności nie przewiduje, aby miało to polegać na sumowaniu stawek należnych pełnomocnikowi w związku z czynnościami podejmowanymi w elektronicznym postępowaniu upominawczym i następującym po nim innym postępowaniu, z drugiej zaś, że koszty te nie wyczerpują się w wynagrodzeniu pełnomocnika procesowego. Jakkolwiek sytuacje te będą należeć do rzadkich, nie

można wykluczyć, że w elektronicznym postępowaniu upominawczym zostaną poniesione wydatki, a także opłaty sądowe inne aniżeli opłata od pozwu, podlegająca zaliczeniu na opłatę od ponownie wniesionego pozwu zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 2 u.k.s.c.

Ubocznie już tylko trzeba dostrzec, że przyjęcie, iż w sprawie wszczętej powództwem wytoczonym w warunkach określonych w art. 505³⁷ § 2 zdanie pierwsze k.p.c. podstawą ustalenia kosztów zastępstwa procesowego jest stawka minimalna za czynności radcy prawnego lub adwokata, właściwa dla rozpoznawanej sprawy i postępowania, w którym sprawa się toczy, łagodzi nierówność związaną z brakiem ustawowego mechanizmu pozwalającego na zwrot kosztów zastępstwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozwanemu, jeżeli powód nie wytoczył ponownie powództwa w terminie określonym w art. 505³⁷ § 2 zdanie pierwsze k.p.c. Jeśli zaś ponowne powództwo okazało się nieuzasadnione, uwzględnienie ewentualnych kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez pozwanego na etapie elektronicznego postępowania upominawczego może nastąpić przez zwiększenie wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi procesowemu pozwanego na takich samych zasadach, jak w przypadku pełnomocnika procesowego działającego po stronie powoda (art. 109 § 2 k.p.c.).

Z tych względów, Sąd Najwyższy uchwalił, jak w sentencji.

Grzegorz Misiurek

Paweł Grzegorzczyk

Dariusz Zawistowski

r.g.

[a!]